

PATVIRTINTA
„Vilties“ progimnazijos
direktoriaus 2017 m. spalio 31 d.
įsakymu Nr. V-235

PANEVĖŽIO „VILTIES“ PROGIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tvarka dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (toliau – Tvarka) skirta Panevėžio „Vilties“ progimnazijos (toliau – Progimnazija) bendruomenei.

2. Tvarka siekiama padėti Progimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti progimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Tvarka nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Progimnazijoje sąlygas.

4. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

4.1. **draudžiami daiktai** – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Progimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių sąrašas nurodomas Progimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ar kituose Progimnazijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose;

4.2. **netinkamas mokinio elgesys** – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys;

4.3. **poveikio priemonė** – Progimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką;

4.4. **pagrįsti fiziniai veiksmai** – su fiziniu kontaktu susiję Progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamas siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią;

4.5. **ugdymosi vietos pakeitimas** – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Progimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą;

4.6. **direktoriaus įgaliotas asmuo ar atstovas** – direktoriaus pavaduotojas ugdymui, psichologas, socialinis pedagogas arba tuo metu pamokos neturintis mokytojas;

4.7. **tarnybinis pranešimas** – dokumentas, kurį pildo mokytojas, klasės auklėtojas, progimnazijos darbuotojas, norėdamas informuoti progimnazijos direktorių apie susidariusią neeilinę situaciją progimnazijoje per pamokas, pertraukas, ekskursijas, išvykas, stovyklose ar neformaliojo ugdymo veikloje ir renginiuose.

5. Kitos Tvarkoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme (Žin., 1996, Nr. 33-807) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

6. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones vadovaujamosi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (Žin., 1995, Nr. 60-1501), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3214; 2010, Nr. 157-7969), Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 (Žin., 2002, Nr. 35-1305; 2007, Nr. 107-4379), Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-319, Smurto prevencijos įgyvendinimo mokykloje rekomendacijomis, patvirtintomis Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-941 (Žin., 2004, 100-3729; 2011, Nr. 99-4675), Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 (Žin., 2011, Nr. 88-4220), Pedagoginių psichologinių tarnybų darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. V-1396 (Žin., 2011, Nr. 97-4600), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“ (Žin., 2004, Nr. 145-5281), Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio miesto mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. birželio 20 d. Nr. A-602(4.1E) ir kitais teisės aktais, taip pat prioritetinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

II SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

7. Progimnazijos darbuotojas, vadovaudamasis Tvarkoje nustatytais sąlygomis ir siekdamas užtikrinti Progimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, taiko šias poveikio priemones ar imasi šių veiksmų:

- 7.1. pakeičia mokinio ugdymosi vietą;
- 7.2. išskviečia Progimnazijos vadovą ar jo įgaliotą atstovą;
- 7.3. organizuoja mokinio daiktų patikrinimą;
- 7.4. panaudoja pagrįstus fizinius veiksmus.

8. Taikant Tvarkoje numatytas poveikio priemones, atsižvelgiama į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

9. Tvarkoje numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Progimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, organizuoti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar

turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Progimnazijos tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę nedelsiant informuojamas Progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

11. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir Progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, esant būtinybei, fiksuojami raštu tarnybiniame pranešime.

12. Progimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinyš Progimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, vadovaujasi Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikosi jame nurodytų veiksmų sekos.

III SKYRIUS UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMAS

13. Ugdymosi vietos pakeitimas taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

14. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinyš atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas kito Progimnazijos vadovo paskirto darbuotojo arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba.

15. Mokinio ugdymosi vieta pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė pratęsiama Progimnazijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu, atsižvelgus į Progimnazijos vadovo paskirto darbuotojo (prižiūrėjusio mokinių pakeitus jo ugdymosi vietą) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV SKYRIUS PROGIMNAZIJS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

16. Progimnazijos darbuotojas išsikviečia Progimnazijos vadovą ar jo įgaliotą asmenį, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

17. Progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

V SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

18. Jeigu Progimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinyš gali turėti draudžiamų daiktų, nedelsdamas apie tai informuoja Progimnazijos vadovą arba jo įgaliotą asmenį.

19. Progimnazijos darbuotojas ir (ar) Progimnazijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

20. Jeigu mokinyš sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu dalyvauja mažiausiai du Progimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – Progimnazijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo. Paaiškėjus, kad mokinyš turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

21. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Progimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

22. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys prižiūrimas Progimnazijos vadovo paskirto Progimnazijos darbuotojo.

VI SKYRIUS

PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

23. Progimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu taiko tik tais atvejais, kai siekiama:

23.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

23.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Progimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

23.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

23.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Progimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

23.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

23.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Progimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Progimnazijos patalpoje, prižiūrimas Progimnazijos vadovo paskirto darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Progimnazijos renginio metu pašalintas mokinys yra prižiūrimas Progimnazijos vadovo paskirto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

24. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

25. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

25.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

25.2. mokinį vedant už rankos;

25.3. mokinį guodžiant;

25.4. mokinį pasveikinant;

25.5. padedant neįgaliam mokiniui;

25.5. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

- 25.6. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
- 25.7. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;
- 25.8. teikiant pirmąją pagalbą.
- 26. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:
  - 26.1. naudojami kaip bausmė;
  - 26.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;
  - 26.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;
  - 26.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.
- 27. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.
- 28. Progimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada vadovaujasi minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.
- 29. Progimnazijos darbuotojai supažindinami, kaip taikyti pagrįstus fizinius veiksmus, siekiant užtikrinti minimalų, saugų ir proporcingą šių veiksmų naudojimą.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 30. Progimnazija, norėdama taikyti Tvarkoje numatytas poveikio priemones:
  - 30.1. nustato poveikio priemonių taikymo sąlygas ir tvarką bei numato jas Progimnazijos darbo tvarkos ir mokinio elgesio taisyklėse, mokymo sutartyje ir kituose Progimnazijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose;
  - 30.2. supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų su Progimnazijos dokumentais (jų pakeitimais), kuriuose numatytos poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems mokiniams, jų taikymo sąlygos ir tvarka;
  - 30.3. supažindina Progimnazijos darbuotojus su poveikio priemonių taikymu.
- 31. Progimnazijos vadovas skiria:
  - 31.1. progimnazijos darbuotojus, prižiūrinčius mokinius 14, 22, 23.6 punktuose numatytais atvejais;
  - 31.2. įgaliotą asmenį, pagal kompetenciją dalyvaujantį taikant poveikio priemones.
- 32. Visi skundai dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo nuodugniai ir operatyviai išnagrinėjami teisės aktų ir Progimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.
- 33. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Progimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucija

---

Parengė
 progimnazijos direktoriaus 2017-09-01 įsakymu
 Nr. V-171 sudaryta darbo grupė

A. Šalkauskienė
 2017-10-

